Wydanie wieczorne.

Cena 4 halerze.

„GŁOS NARODU"

Wychodzi dwa razy dziennik, o godz. 12-ej w południe i o godzinie 6-ej wieczorem.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckiem kwartalnie kor. 10; w innych państwach kwartalnie kor. 18. Za dwurazową wysyłkę dziennie DOPŁACA się 40 hal. MIESIĘCZNIE Zmiana adresu 40 hal

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny założony w r. 1893 przez JÓZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

„GŁOS NARODU"

Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w miejscu z odnoszeniem do domu 1 koronę.

Numer południ. 10 hal. wieczorny 4 hal. Listy pieniężne przekazy na prenumeratę i inseraty, przesyłać do Administracji „Głosu Narodu". — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchji i w państwie niemieckiem. Reklamacje nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcja nie zwraca. Adres Red. Ul. św. Krzyża l. 7. Adres tel. „Głos Narodu" Kraków. Telefon № 238

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inseratowem „Głosu Narodu", róg św. Krzyża i Mikołajskiej l. 5. Od miejsca wiersz drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 15 halerzy, za każdy następny raz 10 hal., układ tabelaryczny, liczbowy od wiersza 30 h. za pierwszy raz, każdy następny 10 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz — Nekrologi itd. 60 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje: we Lwowie S. Sokołowski pasaż Hausmanna, w Wiedniu Haasenstein & Vogler, M. Opelik, M. Dukes, H. Schalek, E. Braun, Kutscher & Schlerl, R. Mosse, Friedl, w Berlinie F. E. Cen, w Budapeszcie J. Leopold, w Paryżu de Raczkowski 14 Cite de Trevise, John F. Jones & Cie.

Nr. 73. **Kraków, sobota 16 lutego 1907 r.** **ROK XV.**

Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli.

Z kół nauczycielskich piszą nam: Nie wchodząc w szczegóły projektu przedłożonej w obecnym sejmie regulacyi płac nauczycielskich, musimy przecież wyrazić nasze zdanie co do dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze mają pozostać w dotychczasowej wysokości t. j. 100 kor. na okres pracy zawodowej pięcioletniej i to licząc od daty stabilizacyi, która niestety u nas przypada nierzadko po 8 i 10 latach służby prowizorycznej, a więc gdy nauczyciel ma 13 lub 15 lat zawodowej służby! Podwyższenie to, od którego trzeba opłacić 12 pr. należytości stemplowych, podatek i t. d. jest tak małem, że wprost wywoła ogólne rozczarowanie, zwłaszcza, gdy po tylu latach przeczyta nauczyciel w asygnacie „za skuteczną" pracę i t. d. Warunki bytu w przeciągu 5 lat zmieniają się daleko szybciej, tak że owe 100 koron (na rzecz skarbu do 80 k.) nie mogą pokryć nadwyżki cen produktów i t. p. z tego okresu. Nigdzie też tego rodzaju dodatki pięcioletnie nie istnieją. Zaznaczyć wypada, że zupełnie mylnem jest zapatrywanie referenta tego projektu, jakoby dopiero późniejsze dodatki t. j. trzeci, czwarty powinny być wyższe ze względu na rodzinę i t. p., gdyż powszechnie znaną jest rzeczą, że pierwsze lata służby prowizorycznej oczywiście przy najniższej płacy, (okres egzaminów i zakładania rodziny) są dla nauczycieli najcięższe i tu powinny już pierwsze dodatki pięcioletnie wynosić po 200 k., jak jest w innych krajach jub wynosić 10 pr. płacy, jak jest na Szląsku. Mamy nadzieję, że znajdą się posłowie, którzy tę sprawę rozważą i do projektu regulacyi płac poprawkę tę wprowadzą.

Przy tej sposobności należałoby również jasno postawić kwestyę przenoszenia nauczycieli z jednego stopnia płacy na drugi, przyczem rozstrzygać powinny tylko lata służby, a nie żadne inne względy. Dotychczasowe postępowanie wykazuje wiele niewłaściwości, a nawet krzywd. Nic bowiem nie znaczy dzisiaj praca, kwalifikacya i lata służby, wystarczy wykazać kilkoro dzieci i już osiąga się najwyższy stopień płacy. Wystarczy nawet, aby młody nauczyciel ożenił się z wdową mającą kilkoro dzieci, aby mu to zapewniło pierwszeństwo przed znacznie starszymi kolegami!

Zapewne, — nauczyciele żonaci, obarczeni rodziną, powinni mieć pierwszeństwo przed równymi im wiekiem kawalerami, ale nie należą się im przywileje krzywdzące starszych znacznie kolegów. Raczej należałoby przyznać im specjalne dodatki, bez względu na liczbę lat służbowych. Uzyskanie zaś wyższego stopnia płacy, powinno być zależnem wyłącznie od czasu trwania służby nauczycielskiej.

Kronika.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN!

— **Konfiskata**. Ostatni numer »Postępu« został przez Prokuratoryę skonfiskowany za artykuł pod tytułem „Plaga żydowska". Znamiennem jest to, że u nas wolno pisać przeciw szlachcie, księżom i wierze katolickiej, a tylko krytyka żydów jest wzbronioną....

— **Z życia młodzieży.** Staraniem Akademickiego Koła „Życie" odbędzie się w dniach 17, 20, 24. 27 lutego w auli Uniwersyteckiej szereg odczytów, z których dochód przeznaczony na popieranie sprawy polskiej na kresach. Pierwszy odczyt wygłosi prof. dr. Zdziechowski p. t.: „Z ruchu religijnego w Rosji". Następne wygłoszą prof. dr. Garbowski: „Etyka Nietzschego w świetle filozofii przyrody"; prof. dr. hr. Mycielski: „Kilka obrazów dawnych mistrzów na wystawie krakowskiej 1907"; p. Rydel: „Literatura i literatury". Miejsce siedzące 1 kor. na wszystkie odczyty 3 kor. Wstęp 50 hal. Bilety wcześniej nabywać można w lokalu Koła „Życie", sala 2 parter (Col. novum) i w księgarni p. Krzyżanowskiego.

— **Ruch pociągów** osobowych na przestrzeni Lwów — Stryj i ruch pociągów towarowych na przestrzeni Krasne — Brody podjęto napowrót dnia 13 lutego b. r.

— **Z teatru miejskiego.** Premiera komedji Zygmunta Przybylskiego wywołała w sferach teatralnych żywe zainteresowanie, świadczy to o sympatji, jaką ma nazwisko autora u publiczności krakowskiej. P. Zygmunt Przybylski przyjechał do Krakowa i kieruje próbami; — na przedstawieniu będzie obecny. W niedzielę na przedstawieniu wieczornem danym będzie dramat Ibsena: „Rycerze północy" po raz ósmy. Czwartkowe przedstawienie sztuki tej wypełniło teatr. Piękne dzieło to zyskało już trwały sukces; na przedstawienie niedzielne napłynęła już wielka liczba zamówień, nie tylko z Krakowa, ale i z prowincji, tak, że już pozostała nieznaczna ilość biletów.

— **Kurs pisarski**, dwunasty z rzędu otwartym zostanie przy Wydziale krajowym z dniem 3 kwietnia b. r. Starający się o przyjęcie mają do końca lutego b. r. wnieść podanie na ręce właściwego Wydziału powiatowego, gdzie też o warunkach przyjęcia mogą się poinformować. Podania wnoszone wprost do Wydziału krajowego nie zostaną uwzględnione.

— **Węgiel dla ubogich kupców i rękodzielników.** Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie uchwaliła ze względu na niezwykłą srogość obecnej zimy i wielką drożyznę węgla, przyjść w pomoc najuboższym kupcom i rękodzielnikom przez rozdzielenie pomiędzy nich tysiąca cetnarów węgli. Rozdziałem węgla zajmie się osobna komisya, która urzędować będzie w lokalu Izby począwszy od poniedziałku, dnia 18 b. m. codziennie od godz. 10 — 11 przedpołudniem.

— **Z Kongregacji kupieckiej.** Ogólne zgromadzenie kongregacji kupieckiej odbędzie się w niedzielę dnia 17 b. m. o godzinie 3 po południu w sali posiedzeń Rady miejskiej. W razie nie zebrania się wymaganego statutem kompletu, odbędzie się tego samego dnia w godzinę później t. j. o godzinie 4 po południu powtórne ogólne zgromadzenie bez względu na ilość obecnych członków. Na porządku dziennym: Odczytanie protokołu z poprzedniego ogólnego zgromadzenia, odczytanie nadeszłych pism, sprawozdanie Rady kongregacji za r. 1906 sprawozdanie komisji kontrolującej z wnioskiem o udzielenie absolutorjum podskarbiemu, sprawozdanie komisji biura pracy, budżet na rok 1907. wybory Starszego i Rady, przyjęcie nowych członków, wnioski.

Nadużycia roznosicieli węgli. Miejski skład węgla podał do wiadomości publicznej, iż w dniu dzisiejszym wysłał na miasto 25 wozów naładowanych węglem i że w składzie swym posiada dostateczną ilość tego materyału opałowego. Wątpliwem atoli się wydaje czy mimo to wszystko instytucya ta, tak humanitarna szczególnie wobec panujących obecnie ciężkich mrozów, należycie spełnia swe zadanie. Zewsząd bowiem do chodzą nas głosy o licznych nadużyciach roznosicieli węgli ze składu miejskiego, które nie ustały nawet mimo przydzielenia do każdego wozu osobnego nadzorcy.

Dziś około godziny 4 popołudniu zjawił się jeden z wozów z węglem miejskim na rogu ulicy Mikołajskiej i św. Krzyża, mając do sprzedaży jeszcze kilkanaście worków. Bezzwłocznie zgromadziło się około dobroczynnego wozu kilka osób pragnących kupić po jednym tylko centnarze, — wszystkie jednak ich zabiegi były nadaremne. P. kontrolor oświadczył, że węgiel ten został już zamówiony poprzednio w liczbie ośmiu worków, a resztę muszą zawieść w inny punkt miasta. Zapytujemy więc zarząd miejskiego składu węgla, czy rzeczywiście wozy roz wożą tylko węgiel do tych domów, które poprzednio go zamówiły. Nie byłoby to żadne dobrodziejstwo, wątpić bowiem można czy wśród zamawiających znajdują się ubodzy, prawdziwie potrzebujący opału. A przecież dla tej właśnie części mieszkańców miasta kreowano ową instytucyę „humanitarną"......

— **Z teatru ludowego.** Na sobotę dnia 16 b.m wyznaczyła dyrekcja przedstawienie po raz pierwszy operetki komicznej p. t. „Podróż po Warszawie" do której libretto napisał Feliks Szober muzykę Adolf Sonnenfeld. Operetka ta, grana na wszystkich scenach polskich, powtarzana w Warszawie swojego czasu kilkadziesiąt razy z rzędu, przez ciąg kilku lat nie schodziła z afisza teatrów prowincjonalnych, ciesząc się wszędzie szczególnie wielkiem powodzeniem. Składa się na to nadzwyczaj miła dla ucha muzyka, arcywesoła treść sztuki, mnóstwo komicznych sytuacyi, zawsze aktualne kuplety i szereg znakomicie nakreślonych typów, jakie się przez 5 obrazów przesuwają przed okiem widza. — Dyrekcja postarała się o jak najlepszą obsadę tej sztuki — Fafułę grać będzie p. Kazimierz Cholewicz' dobry znajomy Krakowian; Marysię — świeżo zaangażowana p. Julja Niwińska, znana wodewilistka; Józia Grojseszyka p. Józef Zaręba. któremu publiczność z każdem przedstawieniem okazuje coraz więcej sympatji. Pozatem udział w przedstawieniu wezmą pp. Mirska, Linkowska, Gajewska, Czermańska, Załęska, Galińska, Frączkowska, Modzelewska, Boroński, Sieniawski, Wandycz, Ogiński, Wróblewski, Wyrwicz, Stański, i Kaczanowski.

— **Ze Stow. „Gwiazda“** Na walnem zgromadzeniu Stow. „Gwiazda“ odbytem przed kilku dniami, ukonstytuował się następujący wydział: prezes—p. Tomasz Bujas, wiceprezes — p. Franciszek Zając, sekretarz-p Zygmunt Tękalski, skarbnik p. Józef Kękuś, dyrektor kółka amatorskiego p. Tadeusz Laszkiewicz, bibliotekarz p. Karol Szymański. Wydziałowi: p. Szymon Wrzęk, Franciszek Ochalski, Stanisław Hans, Stanisław Urbda, Franciszek Kucharczyk, Zygmunt Niedzielski, Jakób Walenta, Benedykt Dudzicki, Józef Zając, Jan Szpak, Kaźmierz Wyspiański, Jan Oremus. W skład komisji szkontrującej weszli pp. Edward Kawiński, Karol Szymański, Piotr Cekiera.

— **Z życia młodzieży.** Staraniem Koła filozoficznego U. U. J. odbędzie się w sobotę dn. 16 b. m. o godz. 6 wieczorem w sali seminarjum filozoficznego przy uli y św. Anny l. 12 odczyt p. Kukulińskiego p. t.: „Metafizyczne poglądy Spinozy zawarte w dziełku: tractatus de Deo hominneque eiusque felicitate“.

W Kółku Slawistów w gmachu Coll. novi sala 62, wygłosi prof. Lutosławski odczyt „Etyka króla—Ducha“. Początek o godz. 11 przed południem, wstęp dla członków wolny, dla akademików 30 hal. dla gości 50 hal.

— **Magistrat wobec mrozów.** Z powodu silnych mrozów otwarto ponownie dwie ogrzewalnie, jedną na Kaźmierzu przy ulicy Józefa pod l. 29, drugą w Rynku przy rogu ulicy Brackiej. W ogrzew lniach tych rozdawana jest bezpłatnie gorąca herbata.

Miejski skład węgla sprzedał wczoraj 600 cetnarów, dziś zaś wysłał na miasto 20 wozów naładow. nych t. j. o 4 więcej aniżeli w dniu wczorajszym. Zapas w składach miejskich jest dostateczny.

Repertuar Teatru miejskiego w Krakowie.

Poniedziałek: „Cierpki owoc“ kom. w 3 akt. R. Bracco.

Wtorek: „Księżyc i słońce“ — „Pożegnanie“ „Antkowe wesele“ — kom. w 1 akcie Z Przybylskiego. „Folwark Primerose“ kom. w 1 akcie Dutestre.

Środa: „Wesołe kobiety z Windsoru“ kom. w 5 akt. W. Szekspira (popularne).

Czwartek: „Kandida“ sztuka w 3 aktach B. Shawa (występ p. M. Przybyłko).

Piątek: „Rycerze północy“ dram. w 4 akt. H. Ibsena.

Sobota: „Sganasel“ kom. w 4 aktach Moliera „Król Kandales“ dramat w 3 aktach Andre Gide przekład N. Nowaczyńskiego (nowość).

Niedziela: o godzinie 3 „Oj młody, młody!“ krot. w 4 aktach Al. hr. Fredry (syna) ceny zniżone do połowy.

O godz. 7 „Sganasel“ — „Król Kandaules“.

Poniedziałek: „Mężczyzna“ sztuka w 3 akt. G. Zapolskiej-Janowskiej (występ p. M. Przybyłko).

Prognoza: W nizinach mgła, na wyżynach pięknie, stałe wiatry, temperatura mało zmieniona i równomiernie się utrzymująca.

Telegramy.

Porządek dzienny drugiego posiedzenia Sejmu.

Lwów. Porządek dzienny sobotniego posiedzenia Sejmu obejmuje: 1) pierwsze czytanie wniosków: a) pos. Bobrzyńskiego o wydanie ustawy krajowej o seminaryach nauczycielskich i zmianę ustawy o Radzie szkolnej krajowej. b) pos. Oleśnickiego w sprawie uniwersytetu lwowskiego, c) pos. Mieczysława Urbańskiego w sprawie budowy kolei ze Strzyżowa do Sanoka:

2) wybór sekretarzy, kwestorów, rewidentów oraz komisyji sejmowych.

3) i 4 sprawozdań wydziału krajowego natury administracyjnej.

Wybór komisji-matki.

Lwów. Koło sejmowe wybrało komisję-matkę. W skład jej wchodzą posłowie: Bobrzyński, Bojko, Cielecki, Piniński, Garapich, Wurst, Głąbiński, Paszkowski, Jędrzejowicz Stanisław, Kozłowski, Kraiński Władysław, Kramarczyk, Löwenstein, Lubomirski Andrzej. Machowski, Męciński, Moysa, Maiss, Sękowski, Skołyszewski, Stadnicki, Gorayski, Urbański Mi czysław, Wiśniewski, Hupka, Z leski, Niezabitowski.

Mianowanie.

Wiedeń. Minister oświaty posunął do VIII kl. rangi inspektora szkolnego okręgowego Ludwika Fonferkę w Myślenicach.

Choroba dra Luegera

Wiedeń. Według wydanego dzisiaj biuletynu, nastąpiło dzisiaj w stanie zdrowia burmistrza Luegera lekkie polepszenie. Pacjent spał w nocy dosyć dobrze, jednakże nad ranem wystąpiły bóle, które trwały dość długo.

Przepisy wojskowe o zawieraniu małżeństw.

Wiedeń. Kilka dzienników wiedeńskich przyniosło w ostatnich dniach wiadomość, że ma nastąpić wydanie nowych przepisów o zawieraniu małżeństw przez wojskowych. Ze strony urzędowej donoszą, że wiadomość ta nie odpowiada faktom, gdyż termin wydania nwoych przepisów obecnie nie może jeszcze być oznaczonym. Biuro korespondencyjne jest także upoważnione donieść, że obecnie postanowienia dotyczących przepisów, na podstawie których oficerowie, którzy nie przekroczyli 30 roku życia muszą się wykazać wyższym dochodem ubocznym nie zostaną zniesione.

Kościół a państwo.

Rzym. „Osserwatore Romano“ omawia ogłoszone w „Echo de Paris“ oświadczenie francuskiego, ministra oświaty Brianda i podnosi, że jeżeli doniesienia o tem oświadczeniu znajdą potwierdzenie, to można dać wyraz zadowoleniu. Jeżeli bowiem informacja *Echo de Paris* jest odzwierciedleniem zapatrywań Brianda, można sądzić, że jeden z najtrudniejszych punktów został w sposób zadowalniający rozwiązany. Przy pomocy nowej formułki Brianda osiągnięte będą dwa cele pożądane szczególnie przez biskupów, a mianowicie ciągłość wykonywania kultu i nie zawisłość od władzy świeckiej wykonywania kultu. Kraj może w ten sposób otrzymać spokój a Kościół swobodne wykonywanie kultu i poszanowanie.

Skandale węgierskie.

Budapeszt. W Sejmie węgierskim przed przejściem do porządku dziennego, pos. Synegyi (part. niezawisłości), jako długoletni redaktor dziennika „Magyar Orszag“ oświadcza, że jest nieprawdą, jakoby za rządów Feyerwary'ego pismo to pobrało 4000 koron tytułem ryczałtu inseratowego.

Pos. Szatmary, jako redaktor dziennika Budapest“ złożył podobne oświadczenie, zaznaczając, że nigdy nie pobrał wyszczególnionej w liście sumy 1000 koron.

Pos. Molnar (partya ludowa) oświadczył, że organ jego „Alkotmany“ nie pobrał nic od rządu Feyerwary'ego, i że układ zawarty przez ten dziennik dotyczył tylko koleji państwowej.

Sejm przeszedł następnie do porządku dziennego.

Kwestya Irlandzka.

Londyn. Minister Birell złożył w Izbie gmin oficyalne oświadczenie, iż zamierza przedło żyć „bil dla zaprowadzenia irlandzkiej Rady“. Potwierdza to, iż rząd zamierza utworzyć zastępstwo Irlandyi z pewną administracyjną władzą. Co do trudniejszej kwestyi z zakresu finansowego tej Rady jeszcze nic pewnego nie wiadomo.

Ministrowie między sobą.

Paryż. Wobec ciągłych pogłosek o nieporozumieniu między Clemenceau a Briandem, donosi ajencja Havasa, na podstawie informacji ze źródła kompetentnego, że między obu ministrami panuje w sprawach kościelnych zupełne porozumienie.

Prześladowanie Kościoła we Francji.

Paryż. Opróżnienie seminarjum w Saint Meen mogło nastąpić tylko przy pomocy wojska, gdyż wstęp do seminarjum był zabarykadowany. Przedsięwzięto też kilka aresztowań.

Prawybory w Rosji.

Petersburg. Przy wczorajszych prawyborach drugiego stopnia z pośród robotników wybrano 14 wyborców, którzy wszyscy są socjalnymi demokratami, w tem 12 Rosjan i 2 Niemców.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny Dr. Antoni Beaupre. W drukarni „Głosu Narodu“ pod zarządem St. Tomaszewskiego w Krakowie.